

## Prædiken 6. søndag efter trinitatis 2025. Steffen Ringgaard Andresen

(Tv-transmission)

Salmer: 752,434,397,522,726,428,696

### Guds rige – krav eller gave?

I en bog, hvor afdøde radiojournalist og forfatter Helmuth Friis vil pløje os en mening op af de bibelske tekster, skriver han, at lige siden de første mennesker forlod Paradiset – fordi de brød den grænse, Gud satte og ikke levede op til skaberens forventninger - har menneskene vandret rundt i verden med uudryddelig dårlig samvittighed og mindreværd.

Mindreværdet og den uudryddelige dårlige samvittighed er som troldsplinter i vores øjne og hjerter.

De forvrænger syn og følelser.

Derfor lever menneskene et unødvendigt u-glad liv. For det meste i defensiven.

Jeg genlæste den 30 år gamle bog i sommerferien – det går så nu ud over jer! – og tænkte, at Friis havde sans for bevægelserne i undergrunden.

Hans betragtning er pågående aktuel.

Den ræsonnerer med al den uudryddelige stræbsomhed vi - godt nok ikke længere for Guds skyld - lægger for dagen for at opnå det perfekte og angsten for ikke at kunne leve op til det, som der skal til. Og hvor vi så ofte ender i defensiven. Som et pindsvin foldet sammen om os selv i egen beskyttelse og selvforsvar.

Den ræsonnerer også med noget nok kun tilsyneladende modsat: kampen om det rigtige - tilsyneladende, fordi dén også bliver ført fra defensiven. Foldet sammen om os selv. Og nogle gange er angreb jo nok det bedste forsvar.

Indsigtsfulde folk peger på en kamp om status, der mere og mere foregår indenfor det moralske domæne, godt hjulpet på vej af de sociale mediers arena for selvfremstilling, konkurrence om det gode liv, ekkokamre, udskamning, cancelkultur og så videre.

Det er utvivlsomt rigtigt.

Men synes man – og det gør jeg - at det er blevet for meget med al dén moral, så spørger jeg alligevel mig selv, om det er fordi Friis troldsplint forvrænger vores syn på moral.

Der var en tid, hvor vi af med god grund ikke talte så meget om moral. I kirken havde pegefingern været alt for stor. Og udenfor begrundede selv de værste politiske ideologier sig i og med moral. Som det også, tankevækkende nok og til advarsel - sker også nu.

I mellemtiden har vi måske glemt den ordentlige moralske samtale.

Vi har glemt, at moral ikke er udskamning eller handler om social udstødelse af personer. Moral handler ikke om, hvorvidt enkeltpersoner er gode nok eller lever op til denne eller hin norm. Den moralske samtale er ikke en etisk udrensning af mennesker med andre holdninger eller ekkokammer for det politisk korrekte, hvor man betvinger hinanden, hvor de rigtige får taleret, og de forkerte mundkurv på.

Den er en forpligtende og ligeværdig samtale om, hvad der er det rigtige at gøre, så vi kan få forløst det godhedens potentiale, der ligger tilgængeligt og til fri rådighed *imellem* os, og som kan gøre vores *fælles* liv bedre, end vi hver især selv og hver for sig er rundt om bordet.

Her gælder det om at få så mange stemmer med i samtalen som muligt. Hvad enten de kommer fra taxachauffører eller biskopper.

-O-

Jesu ord er ublufærdigt tydelige, nærværende og konkrete.

Han taler om gudsriget – som det viser sig her og nu, helt nær, midt iblandt os, når og hvor du elsker din næste og din fjende.

Du skal vende den anden kind til. Bliv gerne vred over uretten, men afvis ikke i vrede dit medmenneskes menneskelighed. Lad være med at kalde hende for fjols eller ham for en idiot. End ikke i dit eget stille sind.

Og hvis du kommer i tanker om en, der har noget imod dig, så slip, hvad du har i hænderne, og gå hen og forson dig med vedkommende. Så kan du genoptage dine gøremål bagefter.

Hvordan hører vi ordene?

Er Guds rige et krav eller en gave?

Tænk om det skyldes troldsplinten af dårlig samvittighed og mindreværd, når vi hører ordene som krav, som vi ikke kan leve op til. Det gør jo den dårlige samvittighed endnu mere uudryddelig og mindreværdet endnu større.

Medmindre vi slet og ret gør oprør og afviser ordene.

Eller respekterer dem for deres idealitet og radikalitet.

Eller fortolker dem sådan, at de spejler vores syndighed, så vi bliver nødt til at underkaste os Gud og hans nåde.

Jo – det sidste er jo hvert fald sandt nok, om det understreger Guds uendelige nåde.

Men det er også – tror jeg - en banalisering, sentimentalisering og bortforklaring af Jesu ord, der ikke ser, at gudsriget er en fri gave, der lægges midt iblandt os. At det er et radikalt glædens lynnedslag midt i vores defensive måde at regne livets matematik ud på.

Han slap alt, han havde, og kom til jord med nåde og forsoning. Og i hans mund er nåden og forsoningen radikal. Forsoning med Gud, livet, hinanden og med sig selv.

Han kom til en verden, der var furet og hærget af uforsonlighed – af undertrykkelse, lidelse, vold. Helt, som vi kender til det.

Han kom – med ord lånt af en forfatter (Erik A. Nielsen) - med hele skabelsens begyndelseskraft og friskhed i sig, og hans ord skulle som en ny surdej gennemtrænge alting, så det løfter sig og søger mod sin fuldendte form. Det vil sige kærlighed.

Og han talte sådan. Han talte ikke til den dårlige samvittighed eller mindreværdet. Han talte, som fandtes de slet ikke. Han lader sig ikke standse af vores skyld. Den tager han på sig selv og kommer os i møde. Han møder os med hele skabningens begyndelseskraft og friskhed, som gik vi stadig rundt i øjenhøjde med Gud og hvermand i Paradiset.

Han regnede ikke alt det, vi hegner os ind i, for noget. Han følger os ikke ind i defensiven. Han kalder os ud i det fri.

Overfor ham spillede al selvforsvarets religiøse rettroenhed og paragrafrytteri fallit.

Han afviste enhver skråsikkerhed. I hans selskab behøvede man ikke stive sig selv af, men man kunne lade sig smitte af hans besiddelsesløse glæde og frie nåde.

Og så:

*Når du bringer din gave til alteret og dér kommer i tanker om, at din broder har noget mod dig, så lad din gave blive og gå først hen og forlig dig med din broder.*

Dét er et radikalt brud med den grundlæggende matematik i den menneskelige økonomi.

For – det er var jo hende, der har noget mod mig.

Du skal komme hende i møde, siger han – og overgår indvendingen.

Forsoning er svær. Jeg siger ikke, at den er let. Der er en følelse af egen ret, der skal opgives. Der skal tales med hende.

Men manglende forsoning er en større lidelse. Manglende forsoning låser os inde og fast. Manglende forsoning er et fængsel. Den, som bærer nag, lider. Tanken på uvennen og uretfærdigheden stjæler sjælefreden. Gamle krænkelser kværner i hovedet og smyger sig ind under nattesøvnen. Det og den vi ikke forsoner os med, binder os til fortiden og hindrer os i at komme videre.

Vi sidder i et gældsfængsel. Nogle sidder der på livstid.

For Jesus kommer menneskenes grundlæggende kvaler ikke af et uforløst forhold til Gud. Sådan tænker kun farisæerne og vi, når vi skriver det guddommelige ind i den menneskelige økonomis forretningsmodeller.

Lad være med det, for nu har Gud uudryddeligt bundet sig til jer, sagde Jesus, som han stod dér midt iblandt dem. Kommet til dem. Så glæd jer. Alle døre er åbne!

Kvalerne kommer af, at vi bliver ved med at vende tilbage til vore egne fængsler.

Vi holder unødigt uglade fast på uretten og binder os selv og hinanden til fortidens synder.

Som levede vi for dem – og ikke for Gud.

Om vi nu lagde alle vores indvendinger til side og lyttede til Jesu ord, blev der måske for et øjeblik så stille, at vi kunne høre en troldsplint falde til jorden.

Amen.